

[Boligministeren]

pe de økonomisk hårdest belastede bebyggelser. Nu må den gode vilje også vises fra den anden side.

Vedrørende lovens regler om støtte til ungdomsboliger vil jeg gerne sige, at der for mig at se kan opstå et behov for i visse tilfælde at støtte erhvervelse af ældre ejendomme med henblik på indretning af ungdomsboliger. Dette er ikke udelukket efter lovteksten, men det er i de tidligere politiske forhandlinger ikke forudsat, at støtten skal anvendes til dette formål. Jeg håber, at vi i det kommende udvalgsarbejde også kan få en drøftelse af dette problem.

Med disse bemærkninger tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Jeg skal tillade mig for det høje ting at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om børnetandpleje.

(Lovforslag nr. L 106).

Lovforslaget skal primært ses som et led i de igangværende sparebestræbelser og som udtryk for regeringens positive indstilling til det af de kommunale organisationer fremsatte ønske om, at staten gennem bl.a. ændret lovgivning søger at lette det øjeblikkelige udgiftspres på kommunerne.

Lovforslaget indebærer, at den i børnetandplejeloven eksisterende hjemmel for kommunerne til – foreløbig indtil udgangen af 1981 – at opnå dispensation fra lovens krav om etablering af kommunale børnetandplejeklinikker forlænges foreløbig indtil videre. Det er dog regeringens opfattelse, at endelig stilling til dispensationsadgangen bør tages senest i 1985–86, hvor børnetandplejeloven skal optages til generel revision.

Den besparelse, der herved vil kunne opnås på de kommunale anlægsbudgetter i 1980–81, er i det af Kommunernes Landsforening fremlagte »sparekatalog« anslået til ca. 100 mill. kr. Denne beregning forudsætter, at de i dag eksisterende 73 dispensationskommuner alle undlader at etablere offentlige klinikker, samt at disse kommuner i givet fald vil skulle indrette omkring 100 klinikker à ca. 1,2 mill. kr.

Af den i november 1979 udsendte redegørelse vedrørende de sociale udbygningsplaner

for perioden 1980–85 fremgår imidlertid, at en del af de 73 dispensationskommuner er så langt i deres planlægning/etablering af kommunale børnetandplejeklinikker, at det formentlig ikke vil være rationelt at stoppe disse projekter. Det er således regeringens opfattelse, at den besparelse, der i 1980–81 vil kunne opnås på de kommunale anlægsbudgetter som følge af nærværende lovforslag, vil være noget lavere end de ca. 100 mill. kr., formentlig omkring 80 mill. kr. Det skal dog samtidig understreges, at foreløbige beregninger foretaget af sundhedsstyrelsen på grundlag af indberetninger fra kommuner og amtskommuner vedrørende bl. a. økonomien i børnetandplejen og tandsundheden hos de af ordningen omfattede børn tyder på, at børnetandpleje på kommunale klinikker er både bedst og billigst. Hvis denne tendens bekræftes i de nærmeste år, er det regeringens klare opfattelse, at dispensationsadgangen på længere sigt helt overvejende bør søges ophævet.

Lovforslaget ændrer således ikke ved det principielle sigte, som har været indeholdt i loven siden dens vedtagelse i 1971, nemlig at børnetandpleje skal foregå på kommunale klinikker. Lovforslaget vil imidlertid – ud over den øjeblikkelige besparelse på de kommunale anlægsbudgetter – betyde, at de kommuner med dispensationstandpleje, som endnu måtte føle en vis usikkerhed med hensyn til spørgsmålet om kommunale klinikker kontra dispensationstandpleje, vil få mulighed for at vurdere de nu indvundne erfaringer på området, specielt de redegørelser, som sundhedsstyrelsen årligt udsender på baggrund af indberetninger fra kommuner og amtskommuner. Det er jo dog først fra 1977, at der er etableret et system, hvorefter der foretages fuldt sammenlignelige indberetninger vedrørende tandpleje på kommunale klinikker og dispensationstandpleje. Endelig vil lovforslaget give bedre tid til at sikre den fornødne rekruttering af personale til de kommunale klinikker.

Lad mig slutte med nogle få bemærkninger til det af medlemmer af fremskridtspartiet den 20. december 1979 fremsatte lovforslag om børnetandpleje og det af medlemmer af venstre – netop den 22. januar 1980 – fremsatte forslag, ligeledes vedrørende børnetandpleje.

Fremskridtspartiets forslag, der indebærer, at al børnetandpleje skal organiseres som

[Indenrigsministeren]

dispensationstandpleje og de kommunale klinikker dermed afvikles, har jo tidligere – 1976 – været fremsat her i tinget, men blev afvist af partierne.

For mit eget vedkommende kan jeg henvise til de principielle betragtninger, som kom til udtryk i min forgængers indlæg i førstebehandling den 9. marts 1976 (Folketingstidende 1975–76, spalte 6678–6680), og jeg kan derfor ikke gå ind for dette forslag.

For så vidt angår venstres forslag, der uden tidsbegrænsning vil opretholde dispensationsmuligheden, har jeg noteret mig, at dette forslag i et vist omfang er begrundet i samme hensyn som regeringens. Der er dog den principielle forskel mellem regeringens og venstres sigte med de foreliggende forslag, at regeringens forslag ikke uden videre tager sigte på at opretholde dispensationsmuligheden uden tidsbegrænsning.

På denne baggrund skal jeg anbefale regeringens forslag til lov om ændring af lov om børnetandpleje til dette høje tings velvillige behandling.

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Jeg tillader mig herved for folketinget at fremsætte:

Forslag til værnepligtslov.
(Lovforslag nr. L 110).

Forslaget er udarbejdet med udgangspunkt i anbefalingerne i betænkning 875/1979 om rationalisering af udskrivningsvæsenet. Dets hovedsigte er at forenkle og billiggøre værnepligtsadministrationen, idet de nuværende 7 udskrivningskredse foreslås nedlagt og erstattet af en enhedsadministration under en landsdækkende værnepligtsstyrelse. Fra 1981, da nyordningen forudsættes at træde i kraft, vil den ændrede struktur give anledning til en årlig besparelse på 2 mill. kr. Dette tal må ses i sammenhæng med, at udskrivningsvæsenets udgifter i finansåret 1980 er budgetteret til godt 17,5 mill. kr.

Forslaget er samtidig resultatet af en omfattende teknisk og redaktionel revision af den gældende lov om værnepligt, som nu er godt 25 år gammel, og som sidst blev ændret for 10 år siden. Det tekniske revisionsarbejde har været baseret på såvel erfaringerne ved lovens administration som på den nævnte betænkning. Jeg kan eksempelvis nævne, at der foreslås gennemført en mindre begræns-

ning af sessionskompetencen, idet visse juridiske afgørelser tænkes overført til værnepligtsstyrelsen, og at sessionslægen foreslås gjort til medlem af sessionen. I øvrigt må jeg med hensyn til de talrige punkter, hvorpå forslaget afviger fra den gældende lov, tillade mig at henvise til bemærkningerne til lovforslaget. Som det fremgår heraf, indebærer dette også nogle ændringer af teknisk-redaktionel art i andre love om værnepligtsforhold.

Et enkelt forhold vil jeg gerne gøre nogle bemærkninger om ved lovforslagets fremsættelse. Det drejer sig om den såkaldte »frivillige værnepligt«, som i sin nuværende form går tilbage til 1975, og som nu foreslås defineret i værnepligtsloven.

Begrebet »frivillig værnepligt« indebærer, at den udskrevne værnepligtige indgår aftale med forsvaret eller civilforsvaret om at blive indkaldt på det sted og det tidspunkt, han ønsker, mod at give afkald på muligheden for at blive fritaget for indkaldelse som følge af den lodtrækning, der foregår på sessionen.

Der indkaldes årligt kun ca. halvdelen af det antal værnepligtige, som sessionerne har udskrevet som tjenstdygtige. Ca. 50 pct. af forsvarets og civilforsvarskorpsets mandskabsbehov er blevet dækket af »frivillige værnepligtige«. Man må opfatte dette således, at ordningen har vist sig at være af gensidig interesse såvel for de værnepligtige som for forsvaret og civilforsvarskorpset. Tallene for andet halvår af 1978 og første halvår af 1979 viser, at der blev sessionsbedømt ca. 40.000 personer, hvoraf de 8.000 blev kasseret. Af de udskrevne ca. 32.000 valgte godt 700 at blive militærnægtere, hvorefter der var ca. 31.300 til rådighed for forsvaret og civilforsvaret. Af disse valgte 8.200 ordningen med »frivillig værnepligt«, medens 7.300 blev tvangsindkaldt til forsvaret og civilforsvarskorpset. Ca. 2.200 blev indkaldt til den kortvarige tjeneste i det lokale civilforsvar (§ 31-tjeneste). Det antal, som trak frinummer, udgjorde herefter 13.500 personer.

Jeg har anset det for rimeligt at nævne disse tal i forbindelse med fremsættelsen af lovforslaget for at give et indtryk af, hvor stor en del af den mandlige befolkning der bærer værnepligtsbyrden, og jeg er parat til at give yderligere oplysninger, hvis der under udvalgsbehandlingen af lovforslaget opstår behov herfor.